

El nom de l'arquitecte Rafael Masó i Valentí s'incorpora a la denominació del parc Central de Girona

Actualitat Girona | 14-04-2021 | 20:26

Parc Rafael Masó i Valentí

L'Ajuntament de Girona ha descobert avui les plaques commemoratives del parc Central de Rafael Masó i Valentí en honor a l'arquitecte, escriptor i polític (Girona, 1880 ? 1935). Aquesta és la nova denominació d'aquest espai de la ciutat, situat al costat de l'estació de trens. L'acte ha tingut lloc aquesta tarda amb les intervencions de l'alcalde de Girona i presidenta de la Fundació Rafael Masó, Marta Madrenas; del regidor responsable del Nomenclàtor, Martí Terés; i d'una de les netes de Rafael Masó i Valentí, Mireia Masó. També hi han assistit regidors de Guanyem i el PSC, i el director de la Fundació Rafael Masó, Jordi Falgàs.

Avui fem un reconeixement a Rafael Masó, una figura emblemàtica de la nostra ciutat i història. Ho fem d'una forma permanent posant el seu nom a un parc central com aquest, molt utilitzat per tota la ciutadania. Aquest era el lloc idoni perquè està al costat dels edificis emblemàtics de La Punxa i la Farinera, i perquè a l'altre extrem del parc hi ha la Casa Ensesa?, ha afirmat l'alcalde de Girona, Marta Madrenas.

El nom va ser aprovat per la Comissió del Nomenclàtor de Girona i pel Ple a proposta del Patronat de la Fundació Rafael Masó, per tal de preservar el nom de l'arquitecte, qui ja tenia un carrer a la mateixa zona, però que va quedar inhabilitat amb la nova urbanització del parc. L'esplanada està delimitada pel carrer del Bisbe Sivilla i les vies del tren, per un costat, i pel passeig d'Olot i el carrer de Santa Eugènia, per l'altre costat. En total s'han col·locat sis plaques amb la nova denominació repartides per tot el parc.

Durant l'acte també s'ha retut homenatge a Esperança Bru i Oller (Girona, 1888 ? 1972), activista cultural i dona de Rafael Masó. En honor a la tasca que va dur a terme a la ciutat, els jardins situats al costat del carrer de Can Benet del Riu, al sector del Pla de Baix de Domeny, han estat batejats amb el seu nom. Aquesta és una proposta que va realitzar la Comissió Tècnica del Nomenclàtor al juliol, ja que a prop de l'indret hi ha el mas on va créixer Bru. Posteriorment, el nom va ser aprovat pel Ple.

A la ciutat de Girona al llarg de la història hi ha hagut un dèficit en donar visibilitat al paper de tantes dones que han estat compromeses amb la ciutat. Aquesta és una manera de corregir aquest

deute històric que tenim amb el paper de la dona en general cap a la construcció de la nostra ciutat?, ha explicat Madrenas.

Una trajectòria extensa

Rafael Masó i Valentí va ser un dels arquitectes més rellevants del Noucentisme català. El seu treball parteix de les aportacions d'arquitectes moderns com Domènech i Montaner, Gaudí, Puig i Cadafalch i Gallissà, entre molts d'altres. Va recuperar la tradició artesana de la ceràmica, el treball de la fusta, el vitrall i la forja, i va definir un estil propi. A més de cases, xalets i blocs de pisos, va dissenyar tot tipus d'edificis, des d'escoles i hospitals fins a fàbriques i botigues. També es va dedicar a la reforma de masies i a la restauració d'arquitectura medieval.

Del 1906 al 1911 va realitzar, entre d'altres, la Farmàcia Masó (actual Farmàcia Saguer), la Casa Batlle, la Farinera Teixidor, la Casa Saliati i la reforma de la casa Masó, on havia nascut. No sols es va dedicar a obres arquitectòniques, sinó que també va projectar mobles, interiors, banderes, objectes diversos i treballs d'art gràfic.

Entre el 1912 i el 1922 va projectar obres plenament noucentistes que han esdevingut referents de l'arquitectura catalana del moment. Alguns treballs serien Athenea, Can Cendra, Masramon, Ensesa, Casas i Teixidor, i la casa Gispert-Saüch. Finalment, del 1923 al 1935 Masó va incorporar elements de la tradició com terracotes, esgrafiats o columnes, amb una sintonia amb l'estil barroc. En aquesta etapa va treballar també en l'estudi, la recuperació i la protecció del patrimoni. Són obres d'aquest període la cooperativa l'Econòmica Palafrugellenca, la Casa Cots, la Casa Colomer, la urbanització Teixidor a Santa Eugènia i la urbanització de S'Agaró a Castell-Platja d'Aro.

Va complementar la seva activitat professional d'arquitecte amb la d'escriptor d'articles i poemes. Alguns dels seus poemes són El meu carrer, De la llar, Cançons d'infants i El pessebre dels infants. Conjuntament amb altres persones va fundar la revista Gerunda (1900 - 1901), publicada quinzenalment i dedicada a les ciències, les arts i la literatura, i va escriure col·laboracions a Diario de Gerona, l'Enderroch (1902) i la revista Vida (1902 ? 1903). El 1913 es va fundar la societat cultural Athenea com a espai de promoció del Noucentisme. Des d'aquí va esdevenir l'ànima d'un grup d'artesans i artistes entre els quals hi havia l'escultor Fidel Aguilar, el pintor i ceramista Joan Baptista Coromina, el ferrer Nonito Cadenas i els germans Busquets com a decoradors.

Políticament, va tenir un compromís molt marcat amb el catalanisme i va ser regidor de l'Ajuntament de Girona en dos períodes: primer de 1920 a 1923 per la Lliga Regionalista (1920 - 1922) i per Acció Catalana (1922 - 1923) i, després de la dictadura, altra vegada per Acció Catalana (1930 - 1931). El seu doble objectiu va ser racionalitzar l'urbanisme de la ciutat, i millorar la dotació d'equipaments culturals. Masó pensava que només amb la protecció oficial es podrien crear institucions culturals.

Per la seva banda, l'activista cultural Esperança Bru i Oller va promoure l'accés de les dones a l'educació mitjançant diferents iniciatives. Va ser cofundadora de la Biblioteca Popular de la Dona de Girona i de la Casa de Família per a noies estudiants. El 1912 es va casar amb Masó amb qui va tenir set fills. Conjuntament amb ell, va participar en les activitats de la societat gironina Athenea.

Inspirada per l'obra de Francesca Bonnemaison a Barcelona, va iniciar una decidida activitat de promoció de l'educació femenina. El 1918, conjuntament amb altres dones de la burgesia gironina, va fundar la Biblioteca Popular de la Dona. En un primer moment es va establir a l'escola de les dominiques al carrer del Nord. Després de diverses ubicacions, el 1923 es va

instal·lar a la seu de la Caixa de Pensions, al costat del pont de Pedra. S'hi van programar conferències, exposicions i cursos de cultura general i també professional amb la finalitat de facilitar l'accés de la dona al món del treball qualificat. Vinculada a la Biblioteca, es va impulsar la institució Casa de Família, en conveni amb la Caixa de Pensions i l'obra social de l'Institut de la Dona que Treballa d'aquesta entitat.

L'esclat de la Guerra Civil va estroncar tots dos projectes, i ja vídua, vivia amb els seus fills. Passada la Guerra, va continuar, en la mesura del possible, donant suport a la vida cultural gironina. En són exemples el suport al moviment escolta gironí i la participació en la fundació de la llibreria Les Voltes. Esperança Bru va conservar el llegat documental del seu marit (els plànols, dibuixos, correspondència i biblioteca) que actualment es troben al Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.

Autor: Redacció